

egy egészen új ciklusa kezdődjék s hogy a hallgatók a kollégiumikat félévankint választhassák.

Nagyobb terjedelmű tudományszakokból, melyek csak több félévi tanfolyamban adhatók elő teljesen, hogy az ily tantárgyaknak egy fő-része minden félévben befejezendő, a kar arra köteles ügyelni. (Tft. sz. 50.)

11. A rendes tanári kinevezést megelőző szolgálatok beszámítása.

A) Ő cs. és apost. királyi Felsége Bécsben f. évi április hó 9-én kelt legfelsőbb elhatározásával előterjesztésemre legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy hivatali elődöm Ő cs. és apost. kir. Felsége 1892. évi március hó 30-án kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyott javaslatának azon része, mely az alsóbb fokú tanári szolgálatnak az egyetemi tanári szolgálati időbe korpótlék szempontjából való beszámítását kizárja, hatályon kívül helyeztessék, s egyidejűleg a tudományegyetemi és műegyetemi tanárok által állami vagy kir. alsóbb fokú tanintézeteknél eltöltött szolgálati éveknek az egyetemi (műegyetemi) tanári szolgálatba korpótlék szempontjából való beszámítására vonatkozólag általam bemutatott s az egyetem tanácsával /- alatt idezárva ezennel közzölt új szabályzatot legkegyelmesebben jóváhagyni kegyeskedett. (20.599/1896. vkm. rendelet.)

Szabályzat.

A tudomány- és műegyetemi tanárok által állami vagy kir. felsőbb és középtanintézeteknél eltöltött szolgálati éveknél az egyetemi (műegyetemi) tanári szolgálatba korpótlék szempontjából való beszámítása tárgyában.

1. A tudományegyetemen nyilv. rendes vagy rendkívüli tanári minőségben eltöltött szolgálati idő korpótlék szempontjából a műegyetemen hasonló minőségben eltöltött szolgálati időbe és viszont teljesen beszámítandó.

2. A tudományegyetemekhez vagy műegyetemhez kinevezett vagy kinevezendő tanároknak az egyetemen vagy műegyetemen nyilvános rendkívüli tanári minőségben, továbbá állami vagy királyi felsőbb tanintézeteken, nemkülönben állami vagy királyi középtanodákon korpótlékre jogosító minőségben eltöltött szolgálati éveik korpótlék szempontjából az egyetemi és műegyetemi tanári szolgálatba az alsóbb fokú és az egyetemi rendes, illetőleg rendkívüli tanári korpótlékok összegének egymáshoz való aránya szerint beszámítandók. Az az olyan alsóbb fokú tanári szolgálatból, amelyben 100 frtos korpótlékok vannak rendszeresítve, három év egy egyetemi évnek, ahol 200 frtos korpótlékok rendszeresítvék, három év két egyetemi tanári évnek számítandó.

Jegyzet. 1. *Egyetemi tanári korpótlék szempontjából az egyetemi nyilvános rendes tanároknak nyilvános rendes tanárrá történt kinevezésük előtt egyetemi vagy mű-*

egyetemi nyilvános rendkívüli tanári minőségben eltöltött szolgálati idejének csak az a része számítatik be 1:2 arányban, amely 1900. évi január hó 1-je utáni időre, mint az egyetemi rendes tanári korpótlék összegének 600 koronáról 800 koronára történt felemelése idejére esik; míg az egyetemi tanári illetmények új rendezésére vonatkozó szabályzat életbelépte előtt, azaz 1899. évi december hó végéig eltöltött nyilv. rendkívüli tanári szolgálatuk a rendes tanári korpótlékek megállapításánál mindenkor az Ő cs. és ap. kir. Felségének 1896. évi április hó 9-én kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyott szabályzat értelmében 2:3-hoz, vagyis kétharmad arányban vétetik számításba. (A 48.964/1904. vkm. leiratból.)

2. A miniszter úr kimondotta, hogy egyetemi tanár korpótlék-igényének megállapítása tekintetében az egyetemi gyakornoki, tanársegédi és magántanári szolgálatot nem lehet beszámítani. (110.606/1913. X. 27. vkm. sz.), ellenben az adjunktusi és helyettes tanári szolgálatnak beszámíthatása iránt az elvi tárgyalást hajlandó megkezdni. (146.034/1913. vkm. sz.)

3. A miniszteri és államtitkári minőségben eltöltött szolgálati idő az egyetemi tanári korpótlék szempontjából igazolt megszakításnak vétetik, de beszámítást nem nyer. (24.816/1922. vkm. sz.)

3. A tudományegyetemekhez és műegyetemhez tanárokkul kinevezett vagy kinevezendő minden egyéb állami tisztviselők, valamint más tanintézeteknél működött tanárok szolgálati idejének hasonló célú beszámítására nézve az eddig fennállott szabályok továbbra is érvényben maradnak,

B) Az 1925. évi 7000. M. E. rendelet 17. §-a: (1) Az egyetemi és műegyetemi nyilvános rendes és rendkívüli tanárok, valamint az állatorvosi főiskolák rendes tanárai, az 1925. évi július hó 1-jétől kezdve, a jelen rendelethez mellékelt 3. számú kimutatás szerint megállapított fizetéseket kapják.

(2) Az 1923. évi július hó 1-je előtti időpontban kinevezett egyetemi (műegyetemi) nyilvános rendes tanárok fizetésének megállapításánál, az egyetemi (műegyetemi) nyilvános rendes tanári minőségben eltöltött szolgálati időn felül, azt az időt is számításba kell venni, amely az illető egyetemi (műegyetemi) nyilvános rendes tanárnak nyilvános rendes tanárrá való kineveztetése alkalmával, az 1923. évi július hó 1-je előtt érvényben volt rendelkezések szerint, a korpótlék szempontjából figyelembe vétetett.

(3) Azt, hogy az 1923. évi július hó 1-je utáni időpontban kinevezett egyetemi (műegyetemi) nyilvános rendes tanároknál, az egyetemi (műegyetemi) nyilvános rendes tanári fizetés megállapítása szempontjából, akár a közszolgálatban, akár a szabad pályán eltöltött időből milyen időt lehet figyelembe venni, esetről-esetre a vallás- és közoktatásügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg állapítja meg.

(4) A második és harmadik bekezdésben foglalt rendelkezések az állatorvosi főiskola rendes tanáira értelemszerű alkalmazást nyernek.

Jegyzet. 1. A beszámítás mértékének kérdése nincs pontosan szabályozva, ha az ujonnan kinevezett tanár korábban egyéb (nem tanári) közszolgálatban állott, vagy szabad foglalkozást üzött. Korábban a X. és IX. fizetési osztályban eltöltött szolgálat 1:4, a VIII—VII. fiz. osztályban eltöltött szolgálat 1:3 arányban, a VI. fiz. osztályban eltöltött szolgálat 1:2, az V. és magasabb fiz. osztályban eltöltött szolgálat pedig 1:1 arányban számíttatott be. De míg egyfelől voltak esetek arra, hogy a VIII. fiz. osztályban eltöltött szolgálat is 1:4, s a VI. fizetési osztályban eltöltött szolgálat 1:3 arányban számíttatott, másrészt voltak precedensek arra, hogy már a VII. fiz. osztályban eltöltött szolgálat 1:2, a VI. fiz. osztályban eltöltött szolgálat pedig 1:1 arányban számíttatott.

A szabad foglalkozásokban eltöltött időknél kivételes beszámítások történtek 1:4; sőt 1:3 arányban is. A kórházi orvosi szolgálat azonban sajnálatos módon nem számíttatott be.

Kívánatos volna, ha ebben a tekintetben egységes eljárás alakulna ki. Egyetemünk tanácsa 1925. évi III. rendes ülésében a jog- és államtudományi kar kezdeményezésére a beszámítások tekintetében a következő javaslattal járult a vk. min. úr elé:

Az államháztartás egyensúlyának helyreállításáról szóló 1924. évi IV. t.-c. alapján kibocsátott 1. sz. rendelet 1. fejezetének 4. sz. pontja különbséget tesz az egyetemi, műegyetemi és állatorvosi főiskolai ny. r. tanárok között olyanformán, hogy a fizetések megállapításánál más szabályok alkalmazását írja elő azokra, akik 1923. júl. 1. előtt s ismét más szabályok alkalmazását írja elő azokra, akik 1923. júl. 1. után nevezettek ki egyetemi, műegyetemi s állatorvosi főiskolai ny. r. tanárokká,

Az előbbiekre a fizetések megállapításánál azon szabályokat kell alkalmazni, amelyek a megelőző szolgálatnak a korpótlék szempontjából leendő beszámítására vonatkozólag 1923. júl. 1-je előtt voltak érvényben.

Az utóbbiaknál azt a kérdést, hogy rendes tanári kinevezést megelőzőleg akár a közszolgálatban, akár a szabad pályán töltött időből mennyi időt lehessen és kelljen beszámítani, — az idézett rendelet elvi alapokon egyáltalán nem szabályozza, hanem a döntést minden egyes konkrét esetben a vallás- és közoktatásügyi s a pénzügyi miniszterek discretiojára bízta.

Ez a megoldás nem mondható szerencsésnek.

Egyrészt az igazságérzetet sérti azzal, hogy a beszámítás kérdésében más és más elveket juttat érvényre az 1923. júl. 1-je előtt és után kinevezettekkel szemben s másrészt lehetetlenné teszi azt, hogy a beszámítás kérdésében következetes és egységes gyakorlat tudjon kialakulni. Hiszen a fent említett két ministerium discretionális hatalmának miképeni gyakorlása részint az állam folyton változó pénzügyi helyzetétől, részint a beszámítást kérő professzorok egyéni fajsúlyától, — esetleg politikai összeköttetéseitől fog függni.

De hátrányos a fent jelzett megoldás az egyetemi oktatás és a beszámítást kérő egyes tanárok egyéni érdekei szempontjából is.

Az egyetemi oktatásra azért hátrányos, mert, ha a beszámítás elvi alapon tisztázva nincs s következésképp, ha semmiféle jogi biztosítékok fenn nem forognak arra vonatkozólag, hogy a megelőző szolgálatnak bármily csekély, de bizonyos hányada be fog számíttatni, — akkor a közszolgálatban vagy szabad pályákon hosszabb időn működő s kiválóan tehetséges egyének egyetemi ka-

tedrára pályázni, illetve azokra meghívást elfogadni nem fognak.

A beszámítást kérő egyes professzorok szempontjából pedig azért hátrányos a fentt jelzett megoldás, mert annál, aki a fentt jelzett garanciák hiánya dacára is reflektál egyetemi tanári állásra, összehasonlíthatatlanul fontosabb az, hogy a kinevezés megtörénjék, mint az, hogy a megelőző szolgálatának egy bizonyos hányada beszámíttassék. Nem egyszer fordult elő tehát a múltban s nem egyszer fog megtörténni a jövőben is, hogy az ilyen pályázó vagy meghívott kényszerhelyzetben érzi magát s inkább lemond az ő *igazságosan* megillető beszámításról, mintsem hogy a beszámítás fessegetésével veszélyeztesse a pályázat, illetve a meghívás sikerét. Mindezekre való tekintettel a Tanács kérése arra irányul: méltóztassék Miniszter Úr Ó Excellenciája kieszközölni a Kormányzó Úr Ó Főméltóságánál a fentt idézett rendelet módosítását még pedig a következőképen.

Egyetemi, műegyetemi, illetve állatorvosi főiskolai ny. r. tanárrá történt kinevezések eseteiben a fizetés megállapításánál a megelőző szolgálatból a szabad pályán eltöltött időnek $\frac{1}{3}$ részét, — a közalkalmazotti minőségben s így a főiskolákon adjunctusi, tanársegédi minőségben eltöltött szolgálatból is, annak a szolgálatnak, amelyet az illető a régi rendszerű *XI—VI. fizetési* osztályoknak megfelelő állásokban töltött el, — felelését, a magasabb állásokban eltöltött szolgálatnak pedig 100%-át kell beszámítani.

Ez a szabály alkalmazandó azon egyetemi, műegyetemi, illetve állatorvosi főiskolai tanárookra is, akik egy más tanszékre vagy egy más főiskolára neveztetnek ki ny. r. tanárokká. Az 1923. évi előtt kinevezett professzo-

rok előző szolgálatainak a fentiek szerint való beszámítása pedig esetről-esetre ugyancsak revisio alá veendő.

Válasz e felterjesztésre eddig nem érkezett.

2. A tanszékre kinevezendő egyének korábbi szolgálati idejének beszámítása tárgyában kibocsátott rendeletben a *beszámítás iránti esetleges igény bejelentésének időpontja*, ha a tanszékre pályázat hirdettetett: a pályázati kérvény benyújtása, ha pedig meghívás szándékolttatik: a meghívás elfogadására vonatkozó nyilatkozat kiállítása. (159.093/1914. vkm. sz.)

3. Minden egyetemi tanszék betöltésekor, midőn oly tanár hozatik kinevezésre javaslatba, aki nem a megüresedett tanszékkel egybekötött legalacsonyabb, vagyis a VI. fizetési osztálynak megfelelő illetményeket élvezzi, hanem *már magasabb fizetési osztályba van kinevezve*, — ezen körülményt a javaslatba hozó felterjesztésben világosan fel kell tüntetni. (18.211/1914. II. 14. vkm. sz.)

4. *Tanszék betöltése* iránti javaslatban a meghívás, illetőleg a pályázat alapján kinevezendő egyéneknek a *korábbi szolgálati* időnek korpótlék szempontjából való beszámítására irányuló esetleges igényeit is kellő mérlegelés tárgyává kell tenni s a beszámítás mérve iránt az illetőktől írásban beadandó igénybejelentés alapján konkrét javaslatot előterjeszteni (109.443/1913. vkm. sz. a budapesti egyetemi Tanácshoz intézve.)

12. Az egyetemi tanárok illetményügye.

Az egyetemi nyilv. r. és nyilv. rk. tanárok kezdő *törzsfizetését* az 1899. évi október hó 6-án kelt legfelsőbb elhatározással jóváhagyott